

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De casibus reservatis Sicietatis Jesu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

absolutionem prædictorum Casuum reservatorum in Religione: imò, & aliorum Papalium, (pro quibus tamen Superior potestatem delegare valet) posset, inquam, quoties rationabilis causa addit, per virum prudentem expendenda.

32. Quarta difficultas, quid significat illud *aut plures pro majori subditorum numero*. Duos enim sensus facere potest. Primum, ut in magno Monasterio sint plures, quæ res, nempe quatuor, sed ita, ut si adhuc notabiliter crescat subditorum numerus, non superaddatur quintus, sextus, & sic deinceps. Secundum, ut crescente numero subditorum, superaddatur tunc quintus, sextus, septimus, &c.

33. Hæc in re memini, me legisse quemdam Doctorem, qui nunc in mentem non venit, docentem in quocunque numerosissimo Monasterio ad summum quatuor Confessarios deputari posse. Quint. *de pen. sing.* 19. n. 6. contra ait: autumare Sapientes, non solum debere plures, & plures, deputari, sed ea proportionem, ut pro singulis denariis Religiosorum, addatur vnus. Ex qua doctrina, ut vides, sequeretur in Monasterio centum Religiosorum, debere deputari decem Confessarios, & sic deinceps.

34. Certe neutra ex his sententiis placet: nam si maiori iudicio verba Decreti expendantur, invenies, & credi numerum quaternarium posse, & non oportere multiplicari ad proportionem dicti denarii, sed debere fieri, quod vtile, & bonum subditorum fore prudenti Superiorum iudicaverit. Illud notat idem Quint. *de 7. privilegium*, quod in nostris ordinationibus refertur, per quod non obligetur Societas præter Confessarium ordinarium, multiplicare alios, sublatum fuisse ab Urbano VIII.

35. Quinta difficultas. An in parvo Conventu sufficiat vnus Confessarius deputare? Respondeo. Suarez *tom. 4. de relig. lib. 2. tract. 8. lib. 2. cap. 1. §. num. 7.* Castrop. *de pau. puell.* 1. §. 5. n. 7. Iunip. *de casib. reserv.* 1. part. d. 6. c. 1. n. 7. alique docent, si Conventus parvus sit, iudiceturque sufficiens vnus Confessarius, vnum sufficere dicunt, afferuntque duas rationes. Primam; quia non videtur Pontifex obligare ad plures, nisi sub conditione, si vnus non iudicetur sufficiens. Secundam, quia in Monasteriis Monialium vnus solet esse Confessarius, quando ille vnus sufficiens existimatur. Ergo cur non idem dicendum sit de aliis Religiosis?

36. Mihi nullo modo hæc doctrina placere potest. Ratio ducitur à Decreto adeo disertè præcipiente pluralitatem. Hæc sunt ejus verba. *Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures*: Si ergo Pontifex jubet duos, cur restringis ad vnum?

Hinc respondeo ad primam rationem, negando Pontifex loqui sub conditione, & item negando, esse præsumendum, ipsum velle aliter quàm nos docemus; ubi enim clara lex est, locum interpretationi nullo modo reperiit.

Ad secundam aio, esse magnam disparitatem; nam Monialibus provisum fuit à Tridentino, vt ter in anno alius extraordinarius offerretur, quo remedio, quia carebunt Religiosi, merito Clem. VIII. voluit saltem duos Confessarios in quacunque domo constitui, & ita; post hæc scripta, à me visus tenet Quint. *de pen. sing.* 10. n. 6. contra Suarez.

SVPER ILLVD EIVSDEM NVMERI QVINTI.

Quibus Confessariis, etiam reservatorum Absolutio committitur, quando casus occurrerit.

37. Si Petrus v.g. Religiosus, dicto reservato maculatus absolutionem petit ab aliquo ex Confessariis deputatis, huic Confessario debebit Superior concedere potestatem illum penitentem absolvendi, quando ipsemet Confessarius iudicat, sibi illam esse committendam; tunc verò sic iudicabit, quando nec dampnum

proximo, nec bono publico Religionis, nec ipsi penitenti ex ea absolutione timeri rationabiliter possit.

38. At vero si dictus Petrus absolutionem hanc petat ab alio Sacerdote, seu Confessario ex non deputatis, non obligabitur Superior illi committere dictam potestatem, quia Pontifex loquitur solum de deputatis.

39. Scio, esse consilium omnino sequendum, ut etiam tum ejusmodi Sacerdoti (nisi valde sit ineptus, timeaturque rationabiliter malus eventus &c.) committatur, ne difficile sit remedium penitenti. Imò aliqui docent, debere saltem ex obligatione charitatis committi præsertim, si ejusmodi Sacerdos quamvis non deputatus, talis sit vt merito deputari possit.

Hæc sunt facilia: Sed quid si Superior, quamvis deputatus Confessarius iudicat in Domino, sibi committendam esse potestatem absolvendi; ipse tamen Superior committere nolit? Id quod tyrannicum esse merito Suarez pronuntiavit apud Quintanaduenam loc. cit. *sing.* 13.

40. Respondeo. Huic malo occurrit Decretum Urbani VIII. volentis, ut tunc etiam repugnante Superiore, habeat Confessarius potestatem absolvendi. Urbanus enim post confirmatum Decretum, de quo loquimur, Clementis VIII. sic voluit, ut adderetur, sicut habes in 4. tom. Bull. fol. mibi 273. & refert idem Quint. *de pen. sing.* 11. n. 4.

Sanctitas sua deinceps declaravit, ut si huiusmodi Regularium Confessarius casus alicuius reservati facultatem penitentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illa vice penitentes regulares, etiam non obtemperantes Superiori facultate, absolvere.

41. Idem Auctor loc. cit. num. 6. cum aliis quibusdam putat, hanc facultatem etiam concedi Confessario docto & pio, qui est alias aptus, vt possit deputari Confessarius Regularium, quia inquit, sic præsumitur esse mens Pontificis: Id ego nequaquam admitto quia cum agimus de iurisdictione necessaria ad actum, non est laus qualiscunque interpretatio confessionis datæ. Neque dicas cum eodem tunc adesse licentiam Pontificis de præsentibus, nec solum ratihabitionem de futuro, idque propter vitandum scandalum, & ne ipsius oves pereant. Ne hoc, inquam, dicas, nam sic recurris ad aliud caput universale de vitando scandalo, & de ratihabitione, id quod quantum se extendat alibi queritur, nos autem nunc loquimur solum, spectato hoc Urbani Decreto, quod cum clare loquantur de Confessariis deputatis, non video, qua ratione hic Auctor velit ad deputabiles extendere.

42. Quæres si idem dictus Petrus illa vice fuit sine consensu Superioris absolutus, modo dicto, à Confessario deputato, quia vsus est facultate sibi ab Urbano concessa, si inquam, dictus Petrus iterum incideret in casum reservatum, possetne absolui iterum à dicto, vel alio deputato Confessario, positis iisdem circumstantiis, ob quas fuit prima vice absolutus, id est quod prædictus Confessarius iudicet prudenter, dandam esse licentiam quam tamen neget Superior.

43. Respondeo, posse docet Pelliz. *tr. 8. c. 2. n. 60.* adducens Dianam, Alfonso de Leone, Bordonum, & merito, quia in Decreto nulla particula taxativa adest restringens ad vnam tantum absolutionem. Et illud (illa vice) satis verificari potest si significet illam vicem, quando ea facultate vtitur. Cum igitur iterum casus idem occurrat, iterum dabitur eadem facultas absolvendi, si Superior modo dicto neget, atque ita, toties quoties.

§. III. De casibus Reservatis in Societate Iesu.

1. QVoad alias Ordinum familias cognoscere quibusque debebit suo Superiori reservatos casus, ego hic solum indicabo de mea. Societas ergo in Congregatione generali reservavit illos vndecim omnes reservatos

reservabiles per Clementem VIII. & insuper sequentes decem superaddidit, ut habetur In Ordinat. ejusdem Societatis cap. 5. de casib. reserv. ex Decr. Congr. Gener. 40. & 46. aliis 67. & 73. qui sunt hujusmodi.

I. Perjurium, & falsum testimonium in iudicio, vel extra.

II. Furtum, & usurpatio alicujus rei contra votum pauperatis, in ea quantitate qua efficiat peccatum mortale.

III. Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat.

IV. Inobedientia expressa, qua quis asserit, se nolle parere.

V. Seditio in Superiorem, & divisio à capite in grave nocumentum Societatis.

VI. Detraçtio fama, bonaeque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres.

VII. Impedimentum, excludens à Societate, retinuisse in examine, vel in eo mentium esse; unde esse grave aliquod incommodum oriri possit.

VIII. Acceptio seu missio litterarum absque licentia expressa, qua scilicet acceptio, vel missio contineat rationem peccati mortalis.

IX. Transgressio votorum simplicium, qua Professio emittunt post professionem.

X. Censura Societatis nostra, seu peccata qua in nostris Constitutionibus, Bullis, vel Decretis adnexam habent excommunicationem.

XI. Haec omnia, cum manifeste erunt mortalia, & in actum externum prodierint, reservantur Superiori domui, vel Collegii, & ab alio, nisi de expressa licentia illius, absolvi non possunt.

XII. Addit praeterea num. 7. dicta Ordinatio nostra in hunc modum. Ad extremum, ut omnes eximantur scrupuli, cum Confessarius, bona fide dubitans, an mortale sit quod proponitur ab eo, etiam si ex genere suo reservatum sit, potest absolvere, licet ejusmodi dubitatio ex ignorantia procedat, sed neque postea si manifeste adverterit, manifeste fuisse mortale, repetenda erit Confessio, bona siquidem, & vera fuit Absolutio. Haec tenus Ordinatio.

Si autem dubitetur. An peccatum sit reservatum, necne, idem dici debere. Ego univ ersaliter docui in Opusculo. Meth. Conf. c. 1. §. 4. n. 27. & probat recte De Lugo de poen. d. 28. num. 22.

Iam vero pro horum decem casuum explicatione, in brevem summam prius redigam, quae super illos habet Castrop. de poen. part. 15. §. 3. mox de penu meo pauca depromam.

I. Perjurium, & falsum Testimonium in iudicio, vel extra.

13. Duo peccata reservantur separatim non vn timer, hoc est; Primò, Perjurium mortale quodcunque, factum sive in iudicio, quod fieri solet ab Actore, Reo, Teste, sive extra illud, quod usurpari consuevit in contractibus, ac politicis conversationibus. Secundò, falsum testimonium, quo proximum graviter laedas; etiam si juratum non sit, nam quando est juratum, includitur in casu prioris, hoc est in perjurio.

II. Furtum, & usurpatio alicujus rei contra votum pauperatis, in ea quantitate, qua efficiat peccatum mortale.

14. Furtum, & usurpatio, utique gravia, ex rebus Monasterii sunt reservata superius, ex Clemente VIII. Hic autem in Societate superadditur, ex bonis cuiuscunque persona: hoc enim significat illud absolute dictum Ali cuius rei. Quae autem sit ejusmodi quantitas lib. 8. in Decal. tract. 2. c. 4. dictum est.

III. Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat.

15. Reservatur in Societate, non solum lapsus car-

nis perfectus, seu consummatus in sua specie, & praecatio, Adulterium, &c. Verum etiam non consummatus dummodo prodeat in actum externum, & sit per se constituti graviter contrarius.

16. Dixi, per se, nam si actus externus sit contra- rius Castitatis ex intentione agentis, vel de se venialis, sed ex tua intentione interna, mortalis, factu manus & similibus, licet ex tua interna intentione mala mortaliter, tamen non erunt casus externi quia ea malitia, quatenus est mortalis, non prodeat exteriori actum; at erunt reservati si in eo videatur tuam pravam voluntatem. Femine indicantur tunc sunt quaedam sollicitatio, atque adeo externi peccata vitare mala. Vide mox à n. 49. & quoad dictum ad levitatem, vide, quae ego superius c. 4. n. 14. & 15. ait De Lugo.

IV. Inobedientia expressa, qua quis asserit, se nolle parere.

17. Hic reservatur inobedientia formalis, quae ex contemptu praeccepti, vel praecipientis contrarietatis generis enim est illa, qua quis asserit se nolle parere, ceterum inobedientia materialis adest in violatione iustitiae praeccepti.

18. Quoniam autem debet esse mortalis, dubitatur, test, an qui non vult, Superiorem obedire in levi materia, incidat in casum reservatum; & incidere dicitur, quia si id, nihil aliud addendo, externe significat, distas, te paratum non esse Superiorem obedire etiam in gravi, quod est graviter contemnere. Non sic, si expresse esse paratum obedire in gravi materia, sed nunc non obedire, quia nunc res praeccepta levis est, non acquiescit: nam tunc non graviter, sed leviter tantummodo est in materia levi, obedire recusans.

19. Quid si nolis obedire in hac re levi, quia Superiorem est indoctus, vel imprudens? Respondetur, Lessius potest non esse mortale, atque adeo nec reservatum; in Castropalaus l. c. hoc dictum Lessij approbat, si id non docet, nec alius, nec Superiorem, at si declarat, etiam cum refectione ad levem materiam) erit inquit mortale, & reservatum, quia est gravis Superioris contemptus, & quod munus non mediocriter injuria. Vide quae in hac opusculum afferro n. 30.

V. Seditio in Superiorem, & Divisio à capite in grave nocumentum Societatis.

20. Seditionem hanc committis, si animos fratrum commoveas, ne illum, ut Superiorem recognoscant, & ne illius iussis obtemperant; & capite autem te dividit ab obediendo Generali te subtrahas, quae, cum fratres sint in grave detrimentum Religionis, non videtur habere levem materiam.

VI. Detraçtio Fama, bonaeque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres.

21. Reservatur hic Primò, alterius fame generis emigratio. Quoniam vero differt detraçtio, de qua loquitur, quaeque ea est, quae fit in absentia testium, Contumelia, quae fit in praesentia, ideo potest merito Castropalaus, Contumeliam non esse peccatum reservatum, quae, quia difficilis committitur, iudicata fuit refectione non indigere.

22. Secundo, reservatur Discordiarum seminatio, quae est, quando tuis verbis, vel factis dissensiones reor Fratrum voluntates, sanè in materia gravi. Nomen autem Fratrum intelligit Castropalaus Christianos contra Dege quae dicam n. 28. & n. 30.

VII. Impedimentum excludens è Societate racuisse in Examine qua scilicet solet fieri de ingressu in Societatem vel in eo mentium esse, unde grave incommodum oriri possit.

23. Illud (Impedimentum excludens) notat impedimentum essentialia, illud (vel in eo mentium esse) notat, & impedimenta essentialia, & secundaria. Quæ autem hæc sunt late profectur alibi Castrop. 1.3. d. 1. de Relig. statu p. 8. & brevier, essentialia sunt quinque: Primo, recessisse ab Ecclesia, fidem abnegando, vel in errorem contra fidem incurrando, &c. Secundo, Homicidium perpetrasse. Tertio, Habitum alicujus Religionis sumptisse. Quarto, Vinculo matrimonii consummati, vel servituti obstrictum esse. Quinto, Infirmitatem pati, vnde obsterent iudicium, vel ad id dispositionem notabilem habere. Secundaria sunt duo: Primo, ex infecto sanguine Indorum, & Saracenorum procedere. Secundo, Majoratum habere in Hispania, nisi habita facultate à P. Generali.

VIII. Acceptio seu Missio litterarum absque licentia, expressa, qua scilicet acceptio, seu Missio contineant rationem peccati mortalis.

24. Si litteræ in se contineant rationem peccati mortis, sed superior det licentiam illas mittendi, erit tunc casus reservatus. Erit (respondet Castrop.) quia licentia est invalida, cum non possit Superior concedere missionem mortaliter peccaminosam, vnde ejusmodi missio tunc remanebit sine licentia. Addit, si tamen litteræ non contineant in se rationem peccati, sed solum extrinsecè sit gravis prohibitio, v. g. ne ex mittantur sine licentia, tunc per licentiam purgari missionem ab omni labe, & propterea tunc non fore reservatam. Verum vide num. 29.

IX. Transgressio votorum simplicium, qua professi emittunt post professionem.

25. Circa id nihil notandum hoc in loco occurrit Castropalao; ipse tamen alibi late ejusmodi vota explicat. Sunt autem sex. Primo votum obedientie Summo Pontifici, in missionibus peragendis, ad animarum salutem: at quia hoc est votum solemne quantum Professorum, ut ibidem etiam advertit Castrop. 3. de stat. Relig. d. 5. p. 1. & deinceps, mihi videtur ejus transgressio hic non comprehendi, ubi solum est locutio de transgressionibus votorum simplicium. Secundo, votum paupertatis non relaxande. Tertio, non ambiendi Prælationem intra Societatem. Quarto, non ambiendi ullam Prælationem extra Societatem, illamque non acceptandi, nisi forte in casu, quo sit coactus obedientia ejus, qui potest precipere sub pena peccati. Quinto, votum manifestandi hos sine intra, sive extra Societatem ambientes, ipsi Societati, vel ejus Præposito. Sexto, votum non detrahendi consilia Præpositi Generalis, vel ab eo substituti, eaque sequendi, si Deo grata judicaverit, si quando in Prælatum quis assumatur. Castropalaus de hoc ultimo nihil advertit. Adverterem ego, hujus voti transgressionem, hic locum non habere, ut etiam transgressionem ambientis, quando ea juxta Urbani VIII. constitutionem committeretur ab illo, qui in aliam Religionem, etiam legitimè migraverit. Tunc enim sic transgressores peccarent quidem contra votum, sed peccatum non fore reservatum puto, quia prædicta reservatio facta est pro subditis Societatis, quales jam hi non esse supponuntur.

X. Confessio Societatis nostræ, seu peccata, qua in nostris Constitutionibus, Bullis, seu Decretis annexam habent excommunicationem.

26. Notanter additur (seu peccata) nam non solum

ipse censura, verum etiam peccata, quibus illæ sunt annexæ, per se, & directè relevantur.

27. Quæ autem sint hæc habes apud Castrop. hic; & quoad nostra Decreta, habes in Catalogo nostrarum Constitutionum, & præceptorum, &c. Hæc ex citato Auctore, quibus juvat addere quæ sequuntur.

Discutuntur tria ex prædictis.

I. Discordiarum disseminatio inter fratres.

II. Missio litterarum.

III. Inobedientia in re levi ex motivo Imprudentia Superioris.

28. In doctrina hæcenus rescripta ex Castrop. tria videntur difficilia. Primum esse in Societate reservatam disseminatorem discordiarum inter seculares, vel alios Religiosos, de qua dictum est num. 22. Nam quando Spiritus Sanctus detestatur eum, qui seminat inter fratres discordias, quem textum inducit Castropalaus, fatebitur quis intelligi, Christianos omnes; at cum nostra lex loquatur cum nostris, dicere quis possit, nomine Fratrum nostros dumtaxat intelligi, non externos. Ita videtur primo aspectu, sed tamen standum est responso quod habebis mox num. 60.

29. Deinde mihi difficile fit id, de quo num. 24. dictum est, nimirum esse reservatam remissionem litterarum graviter peccaminosam, si fiat cum licentia Superioris, profecto licentia Superioris, quamvis illicitè data, adhuc licentia est verè qui mittit litteras eas peccaminosam cum prædicta illicita licentia non potest, morali, & communi saltem loquendi modo, dici, mittere sine licentia. Si Superior concedat tibi licentiam dandi vile aliquod pretium, paucos v. g. Julios meretrici, peccabis quidem & tu, & Superior, at ex probabili sententia, non contra paupertatem, quia non sine licentia pecuniam illam expendis. Adde, reservationem esse odiosam, atque adeo potius restringendam quam extendendam.

30. Tertio denique non video, cur Lessii sententia alata num. 29. quæ docet dicentem, se nolle obedire in re levi, addentemque expressè rationem, quia Superior est imprudens, non peccare peccato hic reservato, non video, inquam, cur resciliatur sententia hæc à Castropalao. Respondet Castropalaus, quia est contemptus Superioris, ejusque muneris.

31. Verum hoc negari potest, nos enim contendimus, tunc non esse contemptum Superioris, sed ut hominis indocti, atque adeo nec muneris. Patet, quia si subditus, se declararet, id ab ipso fieri, id est, se non obedire, quia res est levis, clarè significat, se idem non facturum, id est, se obditorum in re gravi, ut in simili paulo ante dixerat Castropalaus, ergo clarè, nec Superiorem, ut Superiorem graviter contemnit, nec ejus munus. Vide quæ de ejusmodi contemptu ego lib. 1. in Decal. c. 1. §. 4. d. 6. dixi. Vide item paulo post num. 55. ubi P. N. Generalis, dum pronunciat dicentem in materia levi (Nolo parere) incidere in reservatum, non loquitur, de hoc nostro casu, sed de alio, in quo non fiat prædicta expressio, seu declaratio.

Explicatur magis ac magis qua Inobedientia reservatur.

32. Si Superior tibi aliquid in virtute 3. Obedientie legitimè imponat, tu vero dicas, Nolo parere, certum est, te peccare atque incidere in casum reservatum, quia peccas contra præceptum, idque illis verbis exprimis. At si idem tibi aliquid imponat sine ejusmodi obligatione præcepti, tu vero expressè dicas Nolo parere, dubitari posset an pecces, incurrasque in reservatum, & ratio dubitandi esset, quia contra nullum præceptum Obedientie tunc operareris.

33. Nihilominus omnes nostri Doctores passim docent, te regulariter peccare, quia, ut est apud omnes certum, non solum peccatur peccato Inobedientie, quando quis transgreditur præceptum Superioris prædicto modo latum, verum etiam quando quis graviter contemnit ipsum

ipsum Superiorem, ut Superior est, vel ipsius munus, vel etiam ipsam rem præceptam, ut relevationem ad præcipientem. Cum igitur (*Nolo parere*) etiam abstrahendo à præcepto lato in virtute Sanctæ Obedientiæ, sit regulariter magnus contemptus, non est mirum, si asserat culpam mortalem, adeoque hic reservatum.

34. Dixi (*regulariter*) nam si dictum illud (*Nolo parere*) sit in iis circumstantiis, in quibus non appareat externè gravis contemptus (quod licet raro, interdum tamen euenire possit,) non possumus negare, tunc, nec mortaliter peccari, nec incurri in reservationem, ut tandem insinuat De Lugo, de pen. d. 20. n. 48. & in Resp. mor. sect. 4. d. 22.

35. Sed adhuc quæres Primo, Si peccatum est inobedientiæ, non observare, seu non exequi, quod tibi iniungitur, est in virtute Sanctæ Obedientiæ, estne etiam reservatum.

36. Respondeo, In nostra Societate non est reservatum, quia in nostro iure universaliter non reservatur, nisi illa inobedientiæ expressa qua quis dicit, nolle parere. Verum reservari specialiter inobedientiæ, cui annexa sit Censura nostrarum Constitutionum, vel decretorum (nam minimè ex vi juris nostri, si Censura aliunde procedat) dixi n. 27.

37. Quæres secundo. Si quis Superiori non iubenti in virtute Obedientiæ dicat similia verba, sed non eadem illa (*Nolo parere*) incidetne in reservatum; dicat v.g. Non possum facere, vel vadat V.R. & hoc aliis imperet, sum occupatus, ne me V.R. conturbet. Superiorem V.R. in hoc non agnosco, &c.

38. Respondeo, De Lugo lib. 4. Resp. moral. d. 22. citato, hæc latè prosequitur: & denique distinguit, si ex circumstantiis hæc verba eundem sensum faciant, quem regulariter faciunt illa (*Nolo parere*) cum par sit Superioris contemptus, efficiunt peccatum mortale, & reservatum, si vero dicantur in circumstantia, & in modo, quæ usque ad veniale mitigent contemptum, sanè non efficiunt. Si tamen dicat quis *nolo facere*, videtur, ait De Lugo, idem esse, ac si dicat *nolo parere*: siquidem, *nolo parere* nihil aliud est, nisi *nolo facere*, seu *exequi*, quod imponitur. Hoc postremum dictum ego confirmo ex Responsis mox afferendis num. 53. 55. & 56. ubi contemptus fundatur in illo tantum (*Nolo*) quod iam invenitur in illo (*Nolo facere*) Vide etiam n. 57. ubi subditus excusatur ab incurso in reservationem, si respondeat, se non facturum; Cujus certè excusationis ratio hæc videtur esse, quia, sic non respondet (*Nolo*.)

39. Audivi, quandam asserentem, solum reservari, quando præcisè, & signate dicuntur hæc verba: *Nolo parere*, vel *Nolo obedire* (idem enim hæc sonant) non vero, quando dicuntur verba quomodocunque æquivalentia, quamvis in circumstantiis, in quibus significetur idem, vel etiam major, & quidem peccaminosus contemptus, quia lex reservationis (aiebat) quæ est odiosa, vnde non extendenda ad similia, solum prædicta verba habet. Sed profecto hic nimis ad litteram (littera autem occidit) videtur esse locutus.

40. Quæres tertio nomine Superioris, venitne in hæc reservatione Minister? Respondeo, Venire maxime, & ita expressè statuunt nostra Decreta Congr. Gen. 7. Decr. 45. atque id. etiam respectu Professorum: voluit enim Societas, ut in hoc Minister esset veluti persona Rectoris; non venire autem Subministrum ne respectu quidem Fratrum Coadjutorum notabitur infra n. 58.

41. Quæres quarto. Si quis internuntio, quo Superior aliquid (sive obligatione præcepti) iubet, dicat, absente dicto Superiore, *Nolo parere*, committeretne peccatum reservatum?

42. Respondeo. Si dicat internuntio, ut amico, non committeret, quia non apparet tunc contemptus vllus Superioris. Multo minus si secum ipse solus mente, vel etiam ore nullis audientibus dicat, *Nolo facere*, *Nolo parere*. At si dicat internuntio, ut internuntio, seu ut loquenti vice Superioris, De Lugo dub. 22. distinguit, docetque regulariter esse reservatum, quia sic ut plurimum

est gravis contemptus Superioris, aliquando tamen esse, quia aliquid contra Superiorem dicere, ipsius diminuit de contemptu, licet diminuat tantum detrachens facit alteri absentem, cum contra, quod contumeliam irrogat præfenti.

43. Ego verò potius regulam in contrarium constitui; ut regulariter non sit reservatum, quicquid sine absentia Superioris mirum quantum diminuat contemptum, esse aliquando, tantus esse possit ex circumstantiis, & modo loquendi contemptus, ut tamen omnino gravis.

44. Hactenus à me allata ita Societatis, vel Rectoris Generalis iudicio submissa volo, ut libere ipsi exurgant, expungant, in verso stylo omnino delatent.

Sed pro coronide subscribam, hic detigisse non las in manuscripto quod apud me habeo, Responsa Peritorum instituti nostræ Societatis pertinentia ad suos relevationes, hoc enim pacto non potum illudatur multa, quæ in præcedentibus dicta sunt.

CASVS RESERVATI IN GENERALI

45. Casus, cuius signa externa, ita sunt indifferens, possunt in bonam, & in malam partem accipi, non est reservatus.

46. Merè scrupulosus ad tollendas scrupulos, si potest facultas generalis concedi, ut à certo aliquo perpetuo absolvantur. Nam casus dubii, vel qui scrupulosi videntur, non reservantur.

CASVS RESERVATI IN PARTICULARI

Contra Paupertatem.

47. Eam, qui tantum foris prandium sumere, non tamen Superiori sui parva sine dubio non subirent, iurisdictione Absolutionis non obligarem.

Contra Castitatem.

48. Ut peccatum contra votum Castitatis censetur prodire in actum externum, ut sit reservatum, nec solum actum esse, qui ex se non sit indifferens, qui sit bonam, & malam partem accipi possit: nisi est affectus debet habere malitiam exterioram, quæ sit indecorosa male voluntatis.

49. Non videtur casus reservatus si quis ex consuetudine alterius, qui ex se turpis non est, peccet mortali delectatione morosa, modo illa delectatio non præcedat aut exteriori: si vero ex illo contactu, vel sola affectu quatuor voluntaria pollutio, est casus reservatus, tam in casu pollutionis quæ est peccatum contra Castitatem in actu externi prodians, non ratione illius affectus, quæ continetur in oppositum dicat non nemo quod Dicitur in tract. 4. resol. 61. qui citat Suarium pro nostra Decretis.

50. Hinc etiam non censetur reservatus affectus, qui animo libidinoso factus, nisi talis sit, qui, spectatus omnibus circumstantiis, non sit indifferens amplius.

51. Aspectus, Locutio, Lætitia cum delectatione inveniunt mortali, tunc solum censentur reservata, quæ sunt externa ex se indicat malitiam actus interni, nec minus amplius, ut, tam in bonam, quam in malam partem accipi possit. Quando verò actio externa in individuo facta non sit, spectat ad Theologos iudicare.

Contra Obedientiæ.

52. Casus reservatus est deliberata inobedientiæ expressa verbis (*Nolo facere*)

53. Tamen si Constitutiones, & Regula non obligant mortali, nisi ad sit præceptum, est tamen casus reservatus inobedientiæ, si quis dicat Ministro (*Nolo facere*) nullum sit præceptum; eo, quod ex vi voti, ac obedientiam, etiam secluso præcepto, ne Superiorem, vel Obedientiæ condemnamus, quod in proposito accidit. Ex hoc

Minister non possit imperare in virtute Obedientiae, tamen contemptus Superioris est grave peccatum quod involuitur in verbo (Nolo)

54. Et completur etiam Sacerdotes, licet Decretum quorum Congreg. septima tantum meminerit fratrum, & Ord. Gen. tantum Coadiutorum.

55. Casus reservatus est dicere, Nolo facere, etiam in materia levi. (Vide supra num. 31.) quia hic peccatum attenditur, non tam ex gravitate materiae quam ex contemptu qui involuitur in verbo, Nolo.

56. Quia Rectori seu Regenti Convictorii, aut Residentia Superiori respondet, Nolo, incurrit in casum reservatum.

57. Quamvis graviter peccet, qui iubenti Superiori dicit se non facturum, non videtur tamen incidere in casum reservatum, cum non clare dicat (Nolo parere) qui solus intelligitur expresse reservatus, c. 2. Ord. Gen. §. 18.

58. Qui noluit parere Subministro, non incidit in casum reservatum, licet sit superior fratrum.

Detractio.

59. In sexto casu, ubi reservatur Detractio fama, bonae estimationis aliorum, verbum hoc (aliorum) completur, tam nostros, quam alios quoscunque.

60. Detractio gravis fama etiam externorum, est casus reservatus.

61. Cessavit jam declaratio illa R. P. Claudij, de casu murmurationis reservato in dubio, atque adeo idem iudicandum est deinceps de eiusmodi, quod de aliis communiter reservatus.

Ocultatio impedimenti.

62. Casus reservatus est, si Candidatus in examine retineat eiusmodi habitus praeviduos suos, ex quorum retinencia grave incommodum oriri possit Societati, sic enim locus examinis, C. B. litt. A. videtur explicandus, c. 3. Ord. Gen. cap. 7.

Apertio litterarum.

63. Apertio litterarum ad suum Superiorem scriptarum hoc est casus reservatus, quando apertio illarum erit peccatum mortale, nam pendet à circumstantiis.

Falsificatio Sigilli.

64. Nomine Officialium, per quorum Sigilli falsificationem incurritur casus reservatus ex Decret. Clem. VII. intelligitur etiam qui ratione Officialij habent proprium Sigillum in Ordine, ut praefer Superiores Societatis, sunt Assistentes, Secreti, Provinciales, Gen. Admonitores.

Machinatio in Superiores, & Seminatio discordiarum.

65. Prohibetur doceri a nostris hac propositio; In ordinat. pro stud. super iuribus propof. 21. Nonnulla peccata qua reservantur in Societate, ut Machinatio in Superiores, seminatio discordiarum, & similia, licet attingant gravitatem peccati mortalis, non sunt reservata, nisi sequatur effectus.

CAPUT VIII.

De Absolutione à reservatis ex Iure Ordinario.

1. Nonnulla per occasionem de hac Absolutione retigimus in Superioribus, nunc in proprio loco plura sunt superaddenda. Cum autem ea possit impendi Iure Ordinario, id est ab habente ordinariam potestatem absolviendi reservata, iure delegato, id est ab habente delegatam in hoc capite de illa, deinde in sequentibus Capitibus de hac breviter differemus.

§. I. Quis possit absolvere à peccatis, vel ab excommunicationibus reservatis Iure Ordinario.

1. Potest Primo is, qui reservavit, seu is, cui facta est reservatio, v.g. Capitulum Generale reservat peccata Provinciali, vel Superiori locali; tunc Provincialis, vel Superior localis pro tempore existentes, seu successores.

Par. 111.

fores in officio, possunt iure suo directe absolvere. Item Episcopus reservat aliqua peccata; poterit ergo Episcopus ipse, ut item successor in Episcopatu, ea directe iure suo absolvere.

2. Potest secundo, Superior horum, Quare in Religionibus poterit Generalis, & Provincialis absolvere casus reservatos Superiori locali, sicuti à casibus in aliqua Diocesi reservatis Episcopo, potest tum Papa absolvere, tum Legatus à latere ejus Provinciae, ut notat Gavantus, in suo manuali v. Legatus, & Averla q. 17. de pœ. sect. 4. Limitat tamen ibidem Gavantus, ne Legatus possit absolvere à Censuris per sententiam latis.

3. Potest tertio, Inferior, cujus dignitati Superior perpetuo concessit, ut possit absolvere à reservatis. Ejusmodi est Episcopus, cujus dignitati concessit Tridentinum, ut is absolvere possit ab omnibus Pontificiis casibus occultis, de qua re infra: tunc enim Episcopus iure Ordinario absolvit. Ejusmodi etiam sunt Praelati Regularium, quorum officio Pontifex Summus concessit potestatem absolviendi suos subditos à casibus Pontificiis, modo superius indicato.

De Penitentiario Ecclesiae Cathedralis breviter, & absolute negat ei, si ex iure, si ex consuetudine, concessum esse, posse absolvere à reservatis siue sui Episcopi speciali commissione: quod late contra nonnullos prosequitur Diana p. 9. tr. 8. ref. 11. & 12.

4. De Vicariis Episcoporum dicam mox cap. 10. §. unicuique, num. 9. De Vicariis autem Praelatorum Regularium, an scilicet Superiores, an Ministri, an ceteri similes, vel Vicepriores, Vicrectores, &c. saltem, quando adest horum Superior hac eadem potestate ordinaria gaudeant, pendet ex cognitione potestatis quam praedictis conceditur in Religione quaque sua. Lege Quintanadu. tr. de pœ. sing. 13. a. n. 2. Pellizz. tr. 8. c. 2. a. n. 3. 19. De Lugo de pœ. d. sp. 19. n. 16. Juniper. de casibus reserv. p. 1. disp. 8. q. 2. c. 2. al. 6. que.

5. Protergo in mea, Ministro nulla conceditur, in hoc potestas, ut in sequentibus Responsis dixerunt Peritores Instituti Societatis supra citati; In manuscripto, quod apud me habeo.

1. Absente Rectore non habet Minister facultatem absolviendi à reservatis, nisi ei specialiter concessum sit: quod non expedit fieri, maxime si ad paucos dies dumtaxat absit: potest enim quis confiteri Ordinario cum onere se sibi fieri Superiori. Quomodo id intelligatur vide omnino infra c. 12. §. 3. n. praesertim 11.

11. Minister non potest, absente Rectore, dare facultatem absolviendi à reservatis, nisi hoc etiam, praefer curam domus quam ipsi concedit, officium, specialiter commissum sit à Rectore abitu.

111. Minister non potest deputare Confessarium; nec dare facultatem absolviendi à reservatis, nec & ipse absolvere.

IV. Si tamen relinquatur cum titulo, ac potestate Rectoris, videtur habere istam potestatem.

V. Denique Praefatio Compendij Privilegiorum loquitur de Vicrectoribus Ordinariis (non de Ministro ad breve tempus pro Rectore electo) qui administrant cum plena potestate, & sunt veri superiores.

6. Verum ad ea, à quibus discesseramus, redeamus. Quod diximus de peccatis, dic proportionaliter de Excommunicatione reservata: ea enim per se loquendo, & communiter ex iure Ordinario, de quo loquimur potest, Primo, absolvi ab ipso reservante, seu ab ejus successore in officio, & ab eo, cui excommunicatio reservatur. Secundo, à Superiore illorum. Tertio à Delegato perpetuo, &c.

7. Dixi autem (per se loquendo) nam per accidens, ratione necessitatis urgentis, possunt, & alii, sed hac potestas potius est ex iure Delegationis, quam ex Iure Ordinario, ut videbimus late inferius, c. 12. §. 3.

8. Dixi item (communiter) nam quamvis ipse reservans possit ab excommunicatione, sibi reservata communiter suum subditum absolvere, excipiuntur tamen

G. mea